

RERRICH BÉLA

1881—1932

A magyar kultúra művelőinek gyászuk van. Rerrich Béla a magyar újjáépítés korszakának egyik jeles alkotó egyénisége 51-ik életévében meghalt.

A magyar életsorsok sorában — mily tragikus ez a nemzet egészére — fájdalom nem ritka az, hogy alkotó erőinek teljében szakad meg egy élet, melynek teremtő energiája még oly sok szép és nemes ígéretet rejtett magában.

Rerrich Béla alkotóművészeti kultúránknak volt kimagasló és tetterős művelője, amikor a trianoni romokon a magyar élniakarásnak pozitív formaképzésben kellett diadalmasan és a nemzeti Géniusz erejével kifejezést adni.

Régi pesti patriciuscsaládból származott. Abból a konszolidált, szorgalmas, megbízható polgári osztályból jött elő, amely minden művelődési központban a városalakításnak, az urbanitásnak olyan anyira becses alapeleme.

A budapesti műegyetemet elvégezte, majd Petz tanár oldalán töltött értékes éveket mint tanársegéd. Később a kertépítészettel tette speciális tanulmánya tárgyává; tanára, majd igazgatója lett a Magyar Királyi Kertészeti Tanintézetnek.

Negyedszázados építészeti tevékenysége e század elején vette kezdetét. Nálunk akkor a tömegek még az eklekticizmus kaleidoszkópjában gyönyörködtek, míg a magyar stíltörökvések hívei nemes szándékú nemzeti törekvéseikkel a bécsi szecesszióknak szélsőséges betörését verték vissza. Amint maga írja, ott állott: «sok útjelzővel ellátott utaknak keresztező pontjában, ahonnan sokfelé vezetnek az utak, a végcél ismerete nélkül; ez a bolyongások és tapogatózások ideje.»

Hosszabb időt töltött Párizsban, Londonban és Németországban. A nagy külföldi kultúrák mélyen felszántották és megművelték építészeti termőtalaját, de abba a maga egyéniségéből kitermelt magot vetette el és érlelte ki értékes kalásszá. Nagy területekről szívta föl magába általános emberi és építőművészeti műveltségét. Itália, de leginkább az északi architektúra hatottak rá, — Hamburg, Stockholm — impresszionálta Höger, Östberg. De minden reá eső fényhatást alkotóerejének prizmájában a saját maga spektrumává bontott fel.

Fejlődésének útvonalatát értékes művek egész sora jelzi, a szolnoki iskolától kezdve a fővárosi bérházecsoport és polgári iskola, a villamosművek lakóháza és magánvillákon keresztül a művészi kialakultságig, amikor a tetőpontot a szegedi tér alkotásával éri el.

Itt a Nagy Magyar Alföld szívében, a magyar feltámadás székhelyén, a megújhódás apoteózisát,

a szegedi Fogadalmi Székesegyházat és a Nemzeti Emlékesarnokot magában foglaló ünnepélyes főrumot alkotta meg, melyhez hasonló feladat még nem jutott osztályrészül magyar architektusnak.

Egységes, puritán monumentalitás, részleteiben nemesen átértzett formaképzés, az élet realitásaival számoló gondosság a szerkezetekben és a megvalósításban, ez az ő architektúrája, amelyen élesen megjelenítve látjuk az ő emberi jellemének szép és előkelő profilját.

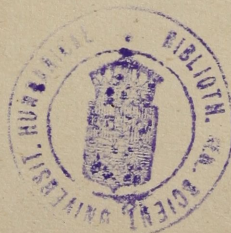
Rerrich Béla azok közé az alkotók közé tartozott, akik a mesterségbeli tudás tökélyével alkotnak, az istenadta művészi tehetség és általános nagy műveltségének erejével, de ezeken felül bele tudta vinni alkotásába azt a gyöngédséget is, amellyel a Mindenható az ő lelkét megaranyozta. Az ő lelkének hamvassága, minden magas kultúráltsága mellett is üde hímporossága az, amellyel a tudatosan választott építési anyagának súlyos, anyagiasságát realizmusába költészetet, elvontságot, magasabbrendű lelkiséget, egyszóval igazi művészetet tudott önteni — önmagából.

Rerrich Béla tudós tanár volt, jeles oktató, építész, kulturális közéletünknek ügybuzgó tagja, a Műemlékek Országos Bizottságának és az Országos Képzőművészeti Tanácsnak hosszú esztendőkn keresztül közhasznú és lelkes munkása. A magyar építészeti kar sohasem fogja elfelejthetni azokat az értékes szolgálatokat, amelyeket Rerrich Béla mint a XII. Nemzetközi Építészkongresszus főtitkára hazai építőművészetünk, a kar és a köz javára tett. Minden nemzeti gondolatot szolgáló ügynek aktív harcosa. És mégis elsősorban az ő szegedi alkotása az, amelyért neki élnie érdemes volt és amelyért az ő, fájdalom, oly rövidre szabott élete annyira értékes és teljes volt.

Rerrich Béla koporsóját a magyar művészt megillető Munkácsy-gyászlepel borította és ravatalára az elismerés koszorúját helyezte a magyar kultúra hivatalos és hivatott őre, dr. Karafiáth Jenő m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter. Klebelsberg gróf, ki életrekeltője volt Rerrich Béla legmaradandóbb alkotásának, «Munkatársának» ajánlotta koszorúját. A szegedi egyetem, Szeged városa, a Magyar Mérnök és Építész Egylet és Szövetség, a Magyar Képzőművészek Egyesülete, a Magyar Királyi Kertészeti Tanintézet, ragaszkodó kartársainak és hű barátainak gyásza kísérte utolsó útjára...

Rerrich Béla neve a magyar építőművészet és nemzeti kultúra történetében maradandó lesz.
Budapest, 1932 március 4-én.

KERTÉSZ K. RÓBERT

243/902.